СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Загальна хірургія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії
Розробник(и)	Шевченко Володимир Порфирович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 5-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 96 год. становить контактна робота з викладачем (6 год. лекцій, 90 год. практичних занять), 54 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов`язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної інформатики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини з особливостями дитячого віку, фізіології з особливостями дитячого віку, гістології, цитології та ембріології, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології з особливостями дитячого віку, гігієни та екології, пропедевтики педіатрії, сестринської практики
Додаткові умови	відсутні
Обмеження	відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та професійних вмінь з загальної хірургії на основі знань анатомо-фізіологічних особливостей організму, медичної біології, нормальної анатомії, нормальної фізіології, гістології та ембріології, біохімії, мікробіології та вірусології, патоморфології, патофізіології, фармакології та вмінь

клінічного, лабораторного та інструментального обстеження хворих з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Хірургія як наука. Історія розвитку хірургії. Деонтологія в хірургії. Організація хірургічної допомоги. Хірургічний стаціонар клінічної бази. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу хірургічного відділення і студентів медичного факультету.

Етапи розвитку хірургії, вітчизняні хірургічні школи; організація хірургічної допомоги в Україні. Правила поведінки у хірургічній клініці. Питання хірургічної деонтології. Структура хірургічної клініки. Поняття про гігієну у хірургічному стаціонарі з метою профілактики розповсюдження госпітальної інфекції. Гігієна тіла, одягу медперсоналу, гігієна білизни і одягу хворих. Медична документація. Медичні маніпуляції: термометрія, ін'єкції (техніка проведення).

Тема 2 Антисептика. Історія розвитку. Види антисептики. Хімічна антисептика. Основні методи використання антисептики.

Поняття антисептики. Історія її розвитку. Види антисептики і її значення для хірургії. Механічна, фізична, хімічна, біологічна антисептика. Групи хімічних антисептиків. Склад комплексних антисептичних речовин (розчин Люголя, розчин С-4, т. і.). Санітарно-гігієнічні вимоги до перев'язочної. Організація роботи. Види перев'язочного матеріалу, його властивості. Особливості догляду за хворими з гнійними захворюваннями

Тема 3 Асептика. Історія. Види. Шляхи розповсюдження інфекції. Підготовка і стерилізація перев'язувального та шовного матеріалу, операційної білизни, рукавичок, хірургічного інструментарія.Передстерилізаційна обробка. Стерилізація.

Поняття асептики. Історія розвитку асептики, її значення у хірургії. Шляхи розповсюдження інфекції. Заходи профілактики повітряно-краплинної, контактної та імплантаційної інфекції. Структура і санітарно-гігієнічний режим хірургічного стаціонару і операційного блоку. Ознайомлення з методикою виготовлення серветок, тампонів, кульок. Підготовка операційної білизни та перев'язочного матеріалу до стерилізації, методи укладки в бікси Шимельбуша. Будова і робота автоклава, техніка безпеки. Будова операційного блоку. Види прибирань. Методи транспортування хворих в операційну. Правила одягання операційної білизни. Підготовка інструментів до стерилізації. Приготування миючих та дезінфікуючих розчинів. Проби на якість передстерилізаційної обробки інструментів. Методи стерилізації ріжучих, оптичних, загальнохірургічних інструментів. Види шовного матеріалу. Методи стерилізації шовного матеріалу.

Тема 4 Асептика. Профілактика контактної інфекції. Обробка рук хірурга та операційного поля перед операцією.

Історія розвитку методів підготовки рук хірурга та операційного поля до операції. Методи підготовки рук хірурга до операції. Догляд за руками хірурга поза клінікою. Обробка операційного поля.

Тема 5 Кровотеча. Класифікація. Етіопатогенез. Клініка. Діагностика. Способи визначення крововтрати. Методи зупинки кровотечі.

Визначення та види кровотеч. Визначення величини крововтрати. Механізм самостійної зупинки кровотечі. Методи тимчасової зупинки кровотечі (пальцеве притискання, давлюча пов'язка, закрутка, джут). Методи кінцевої зупинки кровотечі: механічні, фізичні, хімічні, біологічні. Судинний шов. Трансплантація, алопластика

Тема 6 Основи ізосерології. Групи крові і резус-фактор. Історія відкриття. Методи визначення груп крові і резус-фактора.

Історія відкриття груп крові і резус-фактору. Методики визначення групи крові і резус-належності. Визначення груп крові за допомогою целіклонів, стандартних сироваток, стандартних відмитих еритроцитів.

Тема 7 Трансфузіологія. Правила переливання крові. Можливі ускладнення. Профілактика і лікування ускладнень. Трансфузіологія. Компоненти крові та кровозамінники. Трансфузійна терапія. Можливі ускладнення, їх профілактика

Історія переливання крові. Проби перед переливанням крові. Показання та протипоказання до переливання крові. Шляхи та методи переливання крові. Механізм дії перелитої крові та її компонентів. Макроскопічне визначення якості крові. Препарати компонентів крові. Спостереження за хворим під час переливання, документація. Групи кровозамінників. Можливі помилки і ускладнення при переливанні крові та компонентів крові, класифікація, патогенез, клініка. Профілактика ускладнень при гемотрансфузії. Способи заготовки і консервації донорської крові.

Тема 8 Хірургічна інфекція. Збудники хірургічної інфекції, їх характеристика. Загальні принципи лікування хворих з гнійною інфекцією Гнійні захворювання шкіри і підшкірної клітковини. Гострі гнійні захворювання пухкої сполучної тканини.

Поняття хірургічної інфекції і її класифікація. Характеристика збудників гострої неспецифічної гнійної інфекції. Патогенез розвитку гнійних процесів в організмі, клінічні ознаки і загальні принципи лікування хворих з гнійними захворюваннями з позиції доказової медицини. Гострі гнійні захворювання шкіри, підшкірної клітковини, пухкої сполучної тканини. Клініка. Діагностика. Лікування. Оперативні втручання при цих захворюваннях.

Тема 9 Гострі гнійні захворювання кровоносних, лімфатичних судин та лімфатичних вузлів. Гострі гнійні захворювання серозних порожнин

Етіопатогенез. Клініка, сучасні методи лікування, оперативні втручання при цих захворюваннях.

Тема 10 Гостра неспецифічна інфекція кісток і суглобів. Панариций

Етіопатогенез. Клініка, сучасні методи лікування, оперативні втручання при цих захворюваннях.

Тема 11 Гостра анаеробна інфекція (газова гангрена, правець, сказ, сибірка, дифтерія ран)

Етіопатогенез. Клініка, сучасні методи лікування, оперативні втручання при цих захворюваннях.

Тема 12 Пошкодження (травма)

Поняття про травму. Класифікація травм. Комбіновані і поєднані травми. Особливості обстеження постраждалих з травмою і їх лікування.

Тема 13 Десмургія. М'які пов’язки. Десмургія. Трансплантаційні та імобілізуючі пов'язки.

Поняття десмургії. Види пов’язок. Типові бинтові пов’язки. Правила бинтування. Види пов'язок, що твердіють. Проби на якість гіпсу. Правила гіпсової техніки

Тема 14 Закриті пошкодження м'яких тканин. Краш-синдром. Закриті пошкодження черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини, заочеревинного простору.

Поняття про травматизм. Клінічні прояви закритого ушкодження м’яких тканин, черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини. Краш-синдром, етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування. Профілактика розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі. Особливості надання першої допомоги і транспортування хворих при даних ушкодженнях і лікування.

Тема 15 Вивихи

.Визначення вивихів. Клініка, діагносика, методики вправлення (Гіпократа, Кохера, Мота, Джанелідзе). Показання для оперативного лікування.

Тема 16 Переломи

.Визначення переломів.Утворення кісткового мозолю.Клінічна картина.Методи діагностики.Надання першої допомоги.Засоби транспортної мобілізації.Будова шин Дітерікса і Крамера.Основні методи лікування переломів у стаціонарі.Основні види закритого і відкритого лікування.Фіксаційний і екстензійний методи лікування. Показання до оперативного втручання.Методи оперативних втручань при переломах.Наслідки лікування переломів.

Тема 17 Відкриті пошкодження (рани). Класифікація. Фази ранового процесу.

Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу у чистій рані. Характеристика окремих типів ран і перша допомога при них. Умови, при яких виникає інфекція у рані і їх усунення. Структура чистої рани. Первинна хірургічна обробка рани. Види первинних швів. Лікування чистої рани в післяопераційному періоді.

Тема 18 Лікування свіжих ран. ПХО

.Історія лікування ран. Принципи хірургічного лікування свіжих ран з позиції доказової медицини. Первинна хірургічна обробка рани. Види первинних швів. Лікування чистої рани в післяопераційному періоді.

Тема 19 Лікування гнійних ран

.Особливості хірургічного лікування гнійної рани. Види загоєння ран (первинним та вторинним натягом), будова грануляційної тканини, особливості обробки гнійної рани з анаеробною інфекцією. Сучасні антисептики для лікування гнійних ран. Додаткові методи для стимуляції загоєння гнійної рани. Антибіотикотерапія, специфічна та неспецифічна імунотерапія при гнійних ранах з позиції доказової медицини.

Тема 20 Опіки. Термічні,хімічні і радіаційні опіки. Опікова хвороба.

Визначння опіків. Термічні,хімічні і радіаційні опіки. Опікова хвороба.Класифікація опіків по глибині, площі, тяжкості. Клінічні прояви термічних опіків. Симптоматика опіків хімічними сполуками. Променеві опіки. Періоди перебігу опікової хвороби. Перша допомога при різних видах опіків. Лікування опіків у стаціонарі. Лікування опікової хвороби згідно перебігу. Види оперативних втручань при опіках.

Тема 21 Електротравма. Відмороження і замерзання

Відмороження. Визначення. Ступені. Клінічні прояви. Особливості надання першої допомоги хворому з відмороженням у до- реактивному періоді. Лікування відморожень у стаціонарі. Замерзання. Стадії та надання першої допомоги. Електротравма, особливості перебігу. Надання першої допомоги при електротравмі.

Тема 22 Реанімація. Історія розвитку. Основні принципи реанімації при термінальних станах.

Термінальні стани та їх характеристика. Ознаки клінічної смерті. Історія розвитку реанімації (А. Везалій, Гарвей, Сильвестр, Інгельструд, Ковенховен). Способи штучної вентиляції легенів (за Сильвестром, за Шаффером, за Лаборді). Техніка закритого і відкритого масажу серця. Показання для проведення відкритого масажу серця. Правило АВС реанімації. Техніка серцево-легеневої реанімації.

Тема 22 Місцева анестезія.

.Поняття місцевої анестезії. Історія її розвитку. Препарати – місцеві анестетики. Механізм дії. Показання і протипоказання для місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (термінальна, інфільтративна, регіонарна анестезія). Методика проведення місцевої анестезії за О.В. Вишневським. Можливі ускладнення, їх профілактика і лікування..Поняття місцевої анестезії. Історія її розвитку. Препарати – місцеві анестетики. Механізм дії. Показання і протипоказання для місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (термінальна, інфільтративна, регіонарна анестезія). Методика проведення місцевої анестезії за О.В. Вишневським. Можливі ускладнення, їх профілактика і лікування.

Тема 23 Новокаїнові блокади

Техніка проведення. Профілактика ускладнень.Характеристика новокаїнових блокад. Техніка проведення паранефральної блокади, блокади черевних нервів за Капісом, внутрішньо-мискової блокади за Селівановим. Профілактика ускладнень.

Тема 24 Загальна анестезія.

Історія розвитку. Інгаляційний наркоз.Стадії ефірного наркозу. Можливі ускладнення, їх профілактика і лікування.

Тема 25 Неінгаляційний наркоз.

Інтенсивне спостереження і догляд за хворими під час наркозу і в післянаркозний період. .Речовини для неінгаляційного наркозу (тіопентал натрію, оксибутират натрію, гексанал, каліпсол). Переваги і негативні сторони неінгаляційного наркозу. Клінічні стадії внутрішньовенного наркозу каліпсолом, показання і протипоказання для його проведення. Нейролептаналгезія. Атаралгезія. Центральна аналгезія. Препарати, які використовують для цих видів анестезії. Показання і протипоказання для їх використання

Тема 26 Критичні стани в хірургії

.Непритомність, патогенез, клініка, надання медичної допомоги. Колапс, патогенез, клініка, лікування. Шок, теорії патогенезу, класифікація. Фази шоку за М. І. Пироговим.

Тема 27 Реанімація.

Історія розвитку. Основні принципи реанімації при термінальних станах.Термінальні стани та їх характеристика. Ознаки клінічної смерті. Історія розвитку реанімації (А. Везалій, Гарвей, Сильвестр, Інгельструд, Ковенховен). Способи штучної вентиляції легенів (за Сильвестром, за Шаффером, за Лаборді). Техніка закритого і відкритого масажу серця. Показання для проведення відкритого масажу серця. Правило АВС реанімації. Техніка серцево-легеневої реанімації.

Тема 28 Основи клінічної онкології.

Теорії канцерогенезу. Клініка. Діагностика передракових захворювань, злоякісних пухлин..Теорії походження злоякісних пухлин (Вірхова, Конгейма, Зільбера, поліетіологічна). Відмінності злоякісних пухлин від доброякісних. Ліміт Хейфліка для злоякісних пухлин. Передрак, види. Віддалені метастази (Шніцлера, Вірхова, Крукенберга, сестри Мері-Джозефи). Шляхи метастазування злоякісних пухлин. Стадії злоякісних пухлин. Міжнародна класифікація пухлин за системою TNMPG

Тема 29 Сучасні принципи лікування злоякісних пухлин хірургічних хворих:

.Хірургічний, комбінований, комплексний методи лікування злоякісних пухлин з позиції доказової медицини. Принципи абластики та антибластики. Види радикальних операцій. Променева терапія. Види. Методики проведень. Хіміотерапія. Види, препарати. Групи хіміопрепаратів (алкілуючі, антиметаболіти, протипухлинні антибіотики). Ускладнення хіміотерапії, профілактика і лікування. Гормонотерапія (аблативна, антагоністична, адитивна). Імунотерапія злоякісних пухлин (специфічна, неспецифічна) з позиції доказової медицини.

Тема 30 Вади розвитку та виродливості

Вади розвитку та виродливості.Етіологія вад розвитку та виродливостей. Ендогенні та екзогенні чинники. Класифікація вад розвитку. Природженні вади серця і магістральних судин. Атавістичні виродливості (іхтіоз, полімастія, полителія, гермафродитизм). Вади розвитку шлунково-кишкового тракту (пілоростеноз, Меккелів дивертикул, хвороба Гіршпрунга). Епіспадія, гіпоспадія, крипторхізм, фімоз, парафімоз. Клініка, діагностика. Хірургічне лікування. Синдром Ді Джорджі, хвороба Кліппеля-Фейля. Профілактика природжених вад розвитку. Історія розвитку пластичної хірургії (Бранко, М.І. Пирогов, Янович-Чайнський, Реверден, В. Філатов, Каррель, Педжет). Трансплантація, види трансплантації (аутогенна, алогенна, ізогенна, ксеногенна). Трансплантація серця, історія, біологічні і юридичні аспекти. Трансплантація нирок. Реплантація кінцівок. Реакція тканинної несумісності та шляхи її подалання. Методи дермопластики. Брефопластика.

Тема 31 Недостатність кроо та лімфообігу

Клініка. Діагностика. Лікування гострої артеріальної непрохідності. Стадії ішемії. Облітеруючий ендартериїт. Синдром Леріша, хвороба Такаясі, хвороба Рейно. Стадії хронічної артеріальної непрохідності. Проби Оппеля, Самюельса, Мошковича. Гостра і хронічна венозна недостатність. Проби Троянова-Тренделенбурга, Пратта, Дельбе-Пертеса. Хвороба Педжетта-Шреттера-Крістеллі

Тема 32 Змертвіння (некроз, гангрена). рофічні виразки. Нориці. Класифікація некрозів. Види гангрени. Етіопатогенез розвитку, змертвіння. Комплексне лікування гангрени з позиції доказової медицини. Трофічні виразки. Діагностика, лікування. Пролежні. Етіопатогенез, профілактика та лікування. Нориці. Класифікація, діагностика, лікування.
Тема 33 Обстеження хірургічних хворих.збирання анамнезу, загальний огляд, дослідження шкіри, підшкірної клітковини, видимих слизових оболонок і лімфовузлів .Методика збору анамнезу. Об'єктивне обстеження шкіри, підшкірної клітковини, слизових оболонок та лімфовузлів.Робота студентів із хворими. Участь у перев'язках прооперованих хворих. Спостереження за хворими в післяопераційному періоді.
Тема 34 Обстеження шиї, грудної клітки. Обєктивне обстеження шиї, органів грудної клітки. Використання фізикальних та інструментальних методів дослідження. Техніка плевральної пункції. Проба Рувілуа-Грегуара.
Тема 35 Обстеження живота. .Обєктивне обстеження живота. Методи поверхневої і глибокої пальпації, перкусії, аускультації черевної порожнини. Інструментальні методи дослідження. Техніка лапарацентезу.
Тема 36 Методика обстеження м'язової, опорно-рухової системи Оволодіння технікою обєктивного обстеження м'язової та опоно-рухової системи. Використання фізикальних та інструментальних методів обстеження.
Тема 37 Методика обстеження судинної та нервової систем .Об'єктивне обстеження м'язової, судинної та нервової систем
Тема 38 Обстеження промежини, прямої кишки Обєктивне обстеження промежини, прямої кишки. Техніка пальцевого дослідження прямої кишки. Інструментальні методи дослідження прямої кишки (рекоскопія, ФКС).
Тема 39 Вивчення історії хвороби хірургічного хворого. Вивчення історії хвороби. Особливості хірургічно\ історії хвороби
Тема 40 Курація хворих Збирання скарг, анамнезу хвороби і життя. Об'єктивне обстеження хворого. Вивчення додаткових методів обстеження хворих. Занесення даних у навчальну форму історії хвороби
Тема 41 Курація хворих. Робота студентів із хворими. Участь у перев'язках прооперованих хворих. Спостереження за хворими в післяопераційному періоді.
Тема 42 Оформлення історії хвороби Остаточне оформлення історії хвороби.

Тема 43 Захист історії хвороб Студенти обґрунтовують постановку того чи іншого діагнозу, демонструють методи об’єктивного обстеження хворих, обговорюють методи лікування хворих, демонструють знання сучасних лікарських препаратів і методики лікування. Проведення аналізу та обговорення помилок, що були допущені при оформлені історій хвороб студентами.
Тема 44 "Виконання практичних навичок та маніпуляцій." (денна Виконання практичних навичок та маніпуляцій у симуляційному центрі , а по можливості біля ліжка хворих у хірургічному відділенні
Тема 45 Диференційний залік Складання диференційного заліку

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Набути навички опитування та об'єктивного обстеження пацієнта з хірургічною патологією.
РН2	Вміти обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, вміти виконувати медичні маніпуляції хворим з хірургічними захворюваннями.
РН3	Вміти формулювати клінічний діагноз на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у пацієнтів з хірургічною нозологією.
РН3	Вміти встановлювати попередній та остаточний клінічний діагноз захворювання пацієнтів з хірургічною патологією
РН6	Вміти визначати принципи та характер лікування захворювань.у хірургічних хворих.
РН6	Вміти діагностувати невідкладні стани, визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, проведення лікувально-евакуаційних заходів
РН7	Вміти розв'язувати проблеми медицини у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.ПР14
РН12	Набути навички ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
РН13	Вміти рганізовувати проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів, планування і проведення
РН14	Вміти аналізувати та визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР11	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем, що базуються на засадах доказової медицини.
ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, що базуються на засадах доказової медицини.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПР18	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров`я населення.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
СН3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН7	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій
СН8	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Хірургія як наука. Історія розвитку хірургії. Деонтологія в хірургії. Організація хірургічної допомоги. Хірургічний стаціонар клінічної бази. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу хірургічного відділення і студентів медичного факультету.
Лк1 "Хірургія як наука. Історія розвитку хірургії. Деонтологія в хірургії. Організація хірургічної допомоги. Хірургічний стаціонар клінічної бази. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу хірургічного відділення і студентів медичного факультет" (денна) Етапи розвитку хірургії, вітчизняні хірургічні школи; організація хірургічної допомоги в Україні. Правила поведінки у хірургічній клініці. Питання хірургічної деонтології. Структура хірургічної клініки. Поняття про гігієну у хірургічному стаціонарі з метою профілактики розповсюдження госпітальної інфекції. Гігієна тіла, одягу медперсоналу, гігієна білизни і одягу хворих
Пр1 "Хірургія як наука. Історія розвитку хірургії. Деонтологія в хірургії. Організація хірургічної допомоги. Хірургічний стаціонар клінічної бази. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу хірургічного відділення і студентів медичного факультету." (денна) Етапи розвитку хірургії, вітчизняні хірургічні школи; організація хірургічної допомоги в Україні. Правила поведінки у хірургічній клініці. Питання хірургічної деонтології. Структура хірургічної клініки. Поняття про гігієну у хірургічному стаціонарі з метою профілактики розповсюдження госпітальної інфекції. Гігієна тіла, одягу медперсоналу, гігієна білизни і одягу хворих. Медична документація. Медичні маніпуляції: термометрія, ін'єкції (техніка проведення). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень - робота в хірургічному відділенні стаціонару (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).
Тема 2. Антисептика. Історія розвитку. Види антисептики. Хімічна антисептика. Основні методи використання антисептики.

Пр2 "Антисептика. Історія розвитку. Види антисептики. Хімічна антисептика. Основні методи використання антисептики." (денна)

Поняття антисептики. Історія її розвитку. Види антисептики і її значення для хірургії. Механічна, фізична, хімічна, біологічна антисептика. Групи хімічних антисептиків. Склад комплексних антисептичних речовин (розчин Люголя, розчин С-4, т. і.). Санітарно-гігієнічні вимоги до перев'язочної. Організація роботи. Види перев'язочного матеріалу, його властивості. Особливості догляду за хворими з гнійними захворюваннями. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень - робота в перев'язувальній кімнаті хірургічного відділення, біля ліжка хворого (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 3. Асептика. Історія. Види. Шляхи розповсюдження інфекції. Підготовка і стерилізація перев'язувального та шовного матеріалу, операційної білизни, рукавичок, хірургічного інструментарія.Передстерилізаційна обробка. Стерилізація.

Пр3 "Асептика. Історія. Види. Шляхи розповсюдження інфекції. Підготовка і стерилізація перев'язувального та шовного матеріалу, операційної білизни, рукавичок, хірургічних інструментів. Передстерилізаційна обробка. Стерилізація." (денна)

Поняття асептики. Історія розвитку асептики, її значення у хірургії. Шляхи розповсюдження інфекції. Заходи профілактики повітряно-краплинної, контактної та імплантаційної інфекції. Структура і санітарно-гігієнічний режим хірургічного стаціонару і операційного блоку. Ознайомлення з методикою виготовлення серветок, тампонів, кульок. Підготовка операційної білизни та перев'язочного матеріалу до стерилізації, методи укладки в бікси Шимельбуша. Будова і робота автоклава, техніка безпеки. Будова операційного блоку. Види прибирань. Методи транспортування хворих в операційну. Правила одягання операційної білизни. Підготовка інструментів до стерилізації. Приготування миючих та дезінфікуючих розчинів. Проби контролю передстерилізаційної обробки інструментів. Методи стерилізації ріжучих, оптичних, хірургічних інструментів. Види шовного матеріалу. Методи стерилізації шовного матеріалу. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень - в операційному блоці, в центральному стерилізаційному відділенні лікарні

Тема 4. Асептика. Профілактика контактної інфекції. Обробка рук хірурга та операційного поля перед операцією.

Пр4 "Асептика. Профілактика контактної інфекції. Обробка рук хірурга та операційного поля перед операцією." (денна)

Основні етичні і деонтологічні положення в хірургії. Структура хірургічної клініки та організація роботи медичного персоналу. Методи сучасної антисептики і асептики. Методи підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу. Методи обробки рук хірурга та операційного поля. Організація роботи в чистій та гнійній перев'язочних, особливості догляду за хворими в перев'язочних. Організація роботи в операційній. Підготовка хворого до планового та термінового хірургічного втручання. Догляд за хворим у післяопераційному періоді. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Тема 5. Кровотеча. Класифікація. Етіопатогенез. Клініка. Діагностика. Способи визначення крововтрати. Методи зупинки кровотечі.

Лк1 "Кровотеча. Класифікація. Етіопатогенез. Клініка. Діагностика. Способи визначення крововтрати. Методи зупинки кровотеч" (денна)

Визначення та види кровотеч. Визначення величини крововтрати. Механізм самостійної зупинки кровотечі. Методи тимчасової зупинки кровотечі (пальцеве притискання, давлюча пов’язка, закрутка, джут). Методи кінцевої зупинки кровотечі: механічні, фізичні, хімічні, біологічні. Судинний шов. Трансплантація, алопластика.

Пр5 "Кровотеча. Класифікація. Етіопатогенез. Клініка. Діагностика. Способи визначення крововтрати. Методи зупинки кровотечі." (денна)

Визначення та види кровотеч. Визначення величини крововтрати. Механізм самостійної зупинки кровотечі. Методи тимчасової зупинки кровотечі (пальцеве притискання, давлюча пов’язка, закрутка, джут). Методи кінцевої зупинки кровотечі: механічні, фізичні, хімічні, біологічні. Судинний шов. Трансплантація, алопластика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, роботу в симуляційному центрі (робота з кровоспинними джутами різної конфігурації), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів про основні методи тимчасової зупинки кровотеч) з подальшим обговоренням. Рольові ігри. За можливістю - робота біля ліжка хворого у хірургічному відділенні лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 6. Основи ізосерології. Групи крові і резус-фактор. Історія відкриття. Методи визначення груп крові і резус-фактора.

Пр6 "Основи ізосерології. Групи крові і резус-фактор. Історія відкриття. Методи визначення груп крові і резус-фактора." (денна)

сторія відкриття груп крові і резус-фактору. Методики визначення групи крові і резус-належності. Визначення груп крові за допомогою целіклонів, стандартних сироваток, стандартних відмитих еритроцитів.

Тема 7. Трансфузіологія. Правила переливання крові. Можливі ускладнення. Профілактика і лікування ускладнень. Трансфузіологія. Компоненти крові та кровозамінники. Трансфузійна терапія. Можливі ускладнення, їх профілактика

Пр7 "Трансфузіологія. Правила переливання крові. Можливі ускладнення. Профілактика і лікування ускладнень. Трансфузіологія. Компоненти крові та кровозамінники. Трансфузійна терапія. Можливі ускладнення, їх профілактика" (денна)

Історія переливання крові. Проби перед переливанням крові. Показання та протипоказання до переливання крові. Шляхи та методи переливання крові. Механізм дії перелитої крові та її компонентів. Макроскопічне визначення якості крові. Препарати компонентів крові. Спостереження за хворим під час переливання, документація. Групи кровозамінників. Можливі помилки і ускладнення при переливанні крові та компонентів крові, класифікація, патогенез, клініка. Профілактика ускладнень при гемотрансфузії. Способи заготовки і консервації донорської крові. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів із зазначеної патології) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються опанування практичних навичок в маніпуляційному кабінеті хірургічного відділення лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), робота в центрі переливання крові. Трактовка результатів лабораторних методів обстеження. Робота в симуляційному центрі (заповнення систем для переливання крові). За відсутністю карантинних обмежень - робота в профільному відділенні біля ліжка хворого.

Тема 8. Хірургічна інфекція. Збудники хірургічної інфекції, їх характеристика. Загальні принципи лікування хворих з гнійною інфекцією Гнійні захворювання шкіри і підшкірної клітковини. Гострі гнійні захворювання пухкої сполучної тканини.

Пр8 "Хірургічна інфекція. Збудники хірургічної інфекції, їх характеристика. Загальні принципи лікування хворих з гнійною інфекцією Гнійні захворювання шкіри і підшкірної клітковини. Гострі гнійні захворювання пухкої сполучної тканини." (денна)

Пр8 "Хірургічна інфекція. Збудники хірургічної інфекції, їх характеристика. Загальні принципи лікування хворих з гнійною інфекцією Гнійні захворювання шкіри і підшкірної клітковини. Гострі гнійні захворювання пухкої сполучної тканини." (денна) Поняття хірургічної інфекції і її класифікація. Характеристика збудників гострої неспецифічної гнійної інфекції. Патогенез розвитку гнійних процесів в організмі, клінічні ознаки і загальні принципи лікування хворих з гнійними захворюваннями з позиції доказової медицини. Гострі гнійні захворювання шкіри, підшкірної клітковини, пухкої сполучної тканини. Клініка. Діагностика. Лікування. Оперативні втручання при цих захворюваннях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. За відсутністю карантинних обмежень - робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Складання плану лікування хворого.

Тема 9. Гострі гнійні захворювання кровоносних, лімфатичних судин та лімфатичних вузлів. Гострі гнійні захворювання серозних порожнин

Пр9 "Гострі гнійні захворювання кровоносних, лімфатичних судин та лімфатичних вузлів. Гострі гнійні захворювання серозних порожнин" (денна)

Етіопатогенез. Клініка, сучасні методи лікування, оперативні втручання при цих захворюваннях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачається робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Трактовка результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження, складання плану лікування.

Тема 10. Гостра неспецифічна інфекція кісток і суглобів. Панариций

Лк3 "Гостра неспецифічна інфекція кісток і суглобів. Панариций" (денна)

Лк3 "Хірургічна інфекція. Гостра гнійна інфекція шкіри, підшкірної і пухкої клітковини, кровоносних і лімфатичних судин, серозних порожнини і кісток." (денна) Класифікація хірургічної інфекції. Діагностика гострих гнійних захворювань м'яких тканин, диференційна діагностикуа між ними та іншими хворобами. Консервативні та оперативні методи лікування. Патогенез розвитку і клінічні форми гострого гематогенного остеомієліту. Лікувальна тактика при різних формах гострого гематогенного остеомієліту. Клінічні прояви, методи діагностики, тактика лікування хронічних форм остеомієліту. Особливості перебігу гострих гнійних захворювань у хворих на СНІД та наркоманію. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр10 "Гостра неспецифічна інфекція кісток і суглобів. Панариций" (денна)

"Хірургічна інфекція. Гостра гнійна інфекція шкіри, підшкірної і пухкої клітковини, кровоносних і лімфатичних судин, серозних порожнини і кісток." (денна) Класифікація хірургічної інфекції. Діагностика гострих гнійних захворювань м'яких тканин, диференційна діагностикуа між ними та іншими хворобами. Консервативні та оперативні методи лікування. Патогенез розвитку і клінічні форми гострого гематогенного остеомієліту. Лікувальна тактика при різних формах гострого гематогенного остеомієліту. Клінічні прояви, методи діагностики, тактика лікування хронічних форм остеомієліту. Особливості перебігу гострих гнійних захворювань у хворих на СНІД та наркоманію. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-

Тема 11. Гостра анаеробна інфекція (газова гангрена, правець, сказ, сибірка, дифтерія ран)

Пр11 "Гостра анаеробна інфекція (газова гангрена, правець, сказ, сибірка, дифтерія ран)" (денна)

Етіопатогенез. Клініка, сучасні методи лікування, оперативні втручання при цих захворюваннях. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота у профільному відділенні лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 12. Пошкодження (травма)

Пр12 "Пошкодження (травма)" (денна)

Поняття про травму. Класифікація травм. Комбіновані і поєднані травми. Особливості обстеження постраждалих з травмою і їх лікування.

Тема 13. Десмургія. М'які пов’язки. Десмургія. Трансплантаційні та імобілізуючі пов'язки.

Пр13 "Десмургія. М'які пов’язки. Десмургія. Трансплантаційні та імобілізуючі пов'я" (денна)

Поняття десмургії. Види пов’язок. Типові бинтові пов’язки. Правила бинтування. Види пов'язок, що твердіють. Проби на якість гіпсу. Правила гіпсової техніки. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота у симуляційному центрі (моделювання транспортних шин) та профільних відділеннях лікувального закладу (трактування отриманих даних ренгенологічного обстеження) згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом.

Тема 14. Закриті пошкодження м'яких тканин. Краш-синдром. Закриті пошкодження черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини, заочеревинного простору.

Пр14 "Закриті пошкодження м'яких тканин. Краш-синдром. Закриті пошкодження черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини, заочеревинного просто" (денна)

Закриті пошкодження м'яких тканин. Краш-синдром. Закриті пошкодження черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини, заочеревинного простору." (денна) Поняття про травматизм. Клінічні прояви закритого ушкодження м’яких тканин, черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини.

Тема 15. Вивихи

Пр15 "Вивихи" (денна)

Визначення вивихів. Класифікація. Діагностика. Методи вправлення Гіпократа, Кохера, Мота, Джанелідзе). Оперативне лікування вивихів.

Тема 16. Переломи

Пр16 "Переломи" (денна)

Визначення перелому. Класифікація. Механізм виникнення перелому. Види зміщень кісткових уламків. Утворення кісткового мозолю. Клінічна картина. Методи діагностики. Надання першої допомоги при переломах, її задачі. Засоби транспортної іммобілізації. Будова шин Дітерікса і Крамера. Надання першої долікарської допомоги хворому з переломом. Накладання шин з підручних матеріалів. Основні задачі лікування переломів у стаціонарі. Основні види закритого та відкритого лікування. Знеболення. Фіксаційний і екстензійний методи лікування. Показання до оперативного втручання. Методи оперативних втручань..

Тема 17. Відкриті пошкодження (рани). Класифікація. Фази ранового процесу.

Пр17 "Відкриті пошкодження (рани). Класифікація. Фази ранового процесу." (денна)

Визначення рани. Класифікація ран. Фази ранового процесу.I

Тема 18. Лікування свіжих ран. ПХО

Пр18 "Лікування свіжих ран. ПХО" (денна)

Принципи хірургічного лікування свіжих ран з позиції доказової медицини. Первинна хірургічна обробка рани. Види первинних швів. Лікування чистої рани в післяопераційному періоді.

Тема 19. Лікування гнійних ран

Пр19 "Лікування гнійних ран" (денна)

Особливості хірургічного лікування гнійної рани. Види загоєння ран (первинним та вторинним натягом), будова грануляційної тканини, особливості обробки гнійної рани з анаеробною інфекцією. Сучасні антисептики для лікування гнійних ран. Додаткові методи для стимуляції загоєння гнійної рани. Антибіотикотерапія, специфічна та неспецифічна імунотерапія при гнійних ранах з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. На відсутності карантинних обмежень - робота в гнійній перев'язувальній кімнаті хірургічного відділення.

Тема 20. Опіки. Термічні,хімічні і радіаційні опіки. Опікова хвороба.

Пр20 "Опіки. Термічні,хімічні і радіаційні опіки. Опікова хвороба." (денна)

Класифікація опіків по глибині, площі.Клініка, діагностика. Перша допомога при термічних, хімічних, радіаційних опіках. Перебіг опікової хвороби, лікування залежно від стадії.

Тема 21. Електротравма. Відмороження і замерзання

Пр21 "Електротравма. Відмороження і замерзання" (денна)

Пр21Відмороження. Визначення. Ступені, клінічні прояви. Надання першо\ допомоги. Лікування. Загальне замерзання, стадії, надання першої допомоги, лікування.Електротравма, клініка, надання першої допомоги, лікування. Тема 22. Місцева анестезія. Види місцевої анестезії. Техні

Тема 22. Місцева анестезія.

Пр22 "Місцева анестезія." (денна)

Поняття місцевої анестезії. Історія її розвитку. Препарати – місцеві анестетики. Механізм дії. Показання і протипоказання для місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (термінальна, інфільтративна, регіонарна анестезія). Методика проведення місцевої анестезії за О.В. Вишневським. Можливі ускладнення, їх профілактика і лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією різних видів новокаїнових блокад) з подальшим обговоренням. При відсутності карантинних обмежень - робота в операційній, перев'язувальній кімнаті

Тема 23. Новокаїнові блокади

Пр23 "Новокаїнові блокади" (денна)

Характеристика новокаїнових блокад. Техніка проведення паранефральної блокади, блокади черевних нервів за Капісом, внутрішньо-мискової блокади за Селівановим. Профілактика ускладнень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, за відсутністю карантинних обмежень - у відділенні анестезіології., патогенез, клініка, надання медичної допомоги.

Тема 24. Загальна анестезія.

Пр24 "Загальна анестезія." (денна)

Загальна анестезія. Історія розвитку. Інгаляційний наркоз.Речовини для інгаляційного наркозу (закис азоту, фторотан, ефір, хлороформ, циклопропан). Клінічні стадії ефірного наркозу. Масковий наркоз, інтубаційний наркоз. Міорелаксанти, види, механізм дії. Ускладнення інгаляційного наркозу (регургітація, рекурарізація). Їх профілактика і лікування. Сучасний багатокомпонентний ендотрахеальний наркоз. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. За відсутності карантинних обмежень - робота в операційному блоці, відділенні інтенсивної терапії."

Тема 25. Неінгаляційний наркоз.

Пр25 "Неінгаляційний наркоз." (денна)

Речовини для неінгаляційного наркозу (тіопентал натрію, оксибутират натрію, гексанал, каліпсол). Переваги і негативні сторони неінгаляційного наркозу. Клінічні стадії внутрішньовенного наркозу каліпсолом, показання і протипоказання для його проведення. Нейролептаналгезія. Атаралгезія. Центральна аналгезія. Препарати, які використовують для цих видів анестезії. Показання і протипоказання для їх використання. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень - робота в операційному блоці, відділенні інтенсивної терапії і реанімації.).

Тема 26. Критичні стани в хірургії

Пр26 "Критичні стани в хірургії" (денна)

Колапс, патогенез, клініка, лікування. Шок, теорії патогенезу, класифікація. Фази шоку за М. І. Пироговим. Шоковий індекс Альговера. Геморагічний шок. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. При відсутності карантинних обмежень

Тема 27. Реанімація.

Пр27 "Реанімація." (денна)

ермінальні стани та їх характеристика. Ознаки клінічної смерті. Історія розвитку реанімації (А. Везалій, Гарвей, Сильвестр, Інгельструд, Ковенховен). Способи штучної вентиляції легенів (за Сильвестром, за Шаффером, за Лаборді). Техніка закритого і відкритого масажу серця. Показання для проведення відкритого масажу серця. Правило АВС реанімації. Техніка серцево-легеневої реанімації. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Застосуванням віртуальної симуляції(ерегляд фільмів про серцево-легеневу реанімацію) з подальшим обговоренням. Вивчення даної теми передбачає роботу в симуляційному центрі (відпрацювання навичок АВС реанімації). При відсутності карантинних обмежень - робота у палаті інтенсивної терапії.

Тема 28. Основи клінічної онкології.

Пр28 "Основи клінічної онкології." (денна)

Теорії походження злоякісних пухлин (Вірхова, Конгейма, Зільбера, поліетіологічна). Відмінності злоякісних пухлин від доброякісних. Ліміт Хейфліка для злоякісних пухлин. Передрак, види. Віддалені метастази (Шніцлера, Вірхова, Крукенберга, сестри Мері-Джозефи). Шляхи метастазування злоякісних пухлин. Стадії злоякісних пухлин. Міжнародна класифікація пухлин за системою TNMPG. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач. За відсутністю карантинних обмежень - робота у відділеннях Сумського оласного клінічного онкологічного диспансеру (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 29. Сучасні принципи лікування злоякісних пухлин хірургічних хворих:

Пр29 "Сучасні принципи лікування злоякісних пухлин хірургічних хворих:" (денна)

Хірургічний, комбінований, комплексний методи лікування злоякісних пухлин з позиції доказової медицини. Принципи абластики та антибластики. Види радикальних операцій. Променева терапія. Види. Методики проведень. Хіміотерапія. Види, препарати. Групи хіміопрепаратів (алкілуючі, антиметаболіти, протипухлинні антибіотики). Ускладнення хіміотерапії, профілактика і лікування. Гормонотерапія (аблативна, антагоністична, адитивна). Імунотерапія злоякісних пухлин (специфічна, неспецифічна) з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, робота у профільних відділеннях Сумського обласного клінічного онкологічного диспансера.

Тема 30. Вади розвитку та виродливості

Пр30 "Вади розвитку та виродливості" (денна)

Етіологія вад розвитку та виродливостей. Ендогенні та екзогенні чинники. Класифікація вад розвитку. Природженні вади серця і магістральних судин. Атавістичні виродливості (іхтіоз, полімастія, полителія, гермафродитизм). Вади розвитку шлунково-кишкового тракту (пілоростеноз, Меккелів дивертикул, хвороба Гіршпрунга). Епіспадія, гіпоспадія, крипторхізм, фімоз, парафімоз. Клініка, діагностика. Хірургічне лікування. Синдром Ді Джорджі, хвороба Кліппеля-Фейля. Профілактика природжених вад розвитку. Історія розвитку пластичної хірургії (Бранко, М.І. Пирогов, Янович-Чайнський, Реверден,

Тема 31. Недостатність кров та лімфообігу

Пр31 "Недостатність крово та лімфообігу" (денна)

Клініка. Діагностика. Лікування гострої артеріальної непрохідності. Стадії ішемії. Облітеруючий ендартеріїт. Синдром Леріша, хвороба Такаясі, хвороба Рейно. Стадії хронічної артеріальної непрохідності. Проби Оппеля, Самюельса, Мошковича. Гостра і хронічна венозна недостатність. Проби Троянова-Тренделенбурга, Пратта, Дельбе-Пертеса. Хвороба Педжетта-Шреттера-Крістеллі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією проб щодо виявлення хронічної артеріальної непрохідності та хронічної венозної недостатності) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачається опанування практичних навичок пальпації, аускультації біля ліжка хворого у судинному відділенні лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Трактовка результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження.

Тема 32. Змертвіння (некроз, гангрена). рофічні виразки. Нориці.

Пр32 "Змертвіння (некроз, гангрена). рофічні виразки. Нориці." (денна)

Змертвіння (некроз, гангрена). Трофічні виразки. Нориці." (денна) Класифікація некрозів. Види гангрени. Етіопатогенез розвитку, змертвіння. Комплексне лікування гангрени з позиції доказової медицини. Трофічні виразки. Діагностика, лікування. Пролежні. Етіопатогенез, профілактика та лікування. Нориці. Класифікація, діагностика, лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. За відсутністю карантинних обмежень - робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 33. Обстеження хірургічних хворих.збирання анамнезу, загальний огляд, дослідження шкіри, підшкірної клітковини, видимих слизових оболонок і лімфовузлів

Пр33 "Обстеження хірургічних хворих.збирання анамнезу, загальний огляд, дослідження шкіри, підшкірної клітковини, видимих слизових оболонок і лімфовузлів" (денна)

Методика збору анамнезу. Об’єктивне обстеження шкіри, підшкірної клітковини, слизових оболонок та лімфовузлів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів із різних методик обстеження хірургічного хворого) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачається робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Трактовка результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження, складання плану лікування.Робота студентів із хворими. Участь у перев’язках прооперованих хворих. Спостереження за хворими в післяопераційному періоді. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри. Робота у профільних відділеннях лікувального закладу (проведення та трактування отриманих даних дослідження ФКГ, ЕКГ, функціональних проб, ренгенологічного та ультразвукового обстеження (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)).

Тема 34. Обстеження шиї, грудної клітки.

Пр34 "Обстеження шиї, грудної клітки." (денна)

Обєктивне обстеженняшиї, грудної клітки, молочної залози.Використання фізикальних та інструментальних методів дослідження.Техніка плевральної пункції. Проба Рувілуа-Грегуара.Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри. Робота біля ліжка хворого, трактуваання отриманих даних ренгенологічного та ультразвукового обстеження у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), складання плану лікування основного захворювання.

Тема 35. Обстеження живота.

Пр35 "Обстеження живота" (денна)

Обєктивне обстеження живота. Методи поверхневої та глибокої пальпації, перкусії аускультації черевної порожнини. Інструментальні методи дослідження.Техніка лапараентезу.

Тема 36. Методика обстеження м'язової, опорно-рухової системи

Пр36 "Методика обстеження м'язової, опорно-рухової системи" (денна)

Оволодіння технікою обстеження мязової та опорно- рухово\ї систем з використаням фізикальних та інструментальних методів дослідження.

Тема 37. Методика обстеження судинної та нервової систем

Пр37 "Методика обстеження судинної та нервової систем" (денна)

Обєктивне обстеження судинної та нервової системи.

Тема 38. Обстеження промежини, прямої кишки

Пр38 "Обстеження промежини, прямої кишки" (денна)

Обєктивне обстеження промежини та прямої кишки. Техніка пальцьового дослідження прямої кишки. Інструментальні методи дослідження (ректоскопія, ФКС)

Тема 39. Вивчення історії хвороби хірургічного хворого.

Пр39 "Вивчення історії хвороби хірургічного хворого." (денна)

Вивчення схеми історії хвороби. Особливості хірургічної історії хвороби.

Тема 40. Курація хворих

Пр40 "Курація хворих" (денна)

Збирання скарг, анамнезу хвороби і життя.Обєктивне обстеження хворого.Вивчення додаткових методів обстеження хворих.Занесення даних у навчальну форму ісоії хвороби.

Тема 41. Курація хворих.

Пр41 "Курація хворих." (денна) Робота студентів із хворими. Участь у перевязках опероаних хворих.Спостереження за хворими у післяопераційному періоді.
Тема 42. Оформлення історії хвороби
Пр42 "Оформлення історії хвороби" (денна) Остаточне оформлення навчальної історії хвороби.
Тема 43. Захист історії хвороб
Пр43 "Захист історії хвороб" (денна) Студенти обгрунтовують постановку діагнозу., демонструють методи обєктивного обстеження хворих, демонструють знання сучасних лікарських препаратів. Проведення аналізу та обговорення помилок, що були допущені при оформленні історії хвороби.
Тема 44. "Виконання практичних навичок та маніпуляцій." (денна
Пр44 "Виконання практичних навичок та маніпуляцій." (денна) Виконання практичних навичок та маніпуляцій.у симуляційному центрі , а при можливості у ліжка хірургічного хворого у хірургічному відділенні
Тема 45. Диференційний залік
Пр45 "Диференційний залік" (денна) Складання диференційного заліку.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН4	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН5	Практикоорієнтоване навчання
МН6	Самостійне навчання
МН7	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимудюють до творчого мислення

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та

розуміння предметної області здобувається протягом лекцій, самонавчання. Електронне навчвання стумулює здатність до використання інформаційних технологій. навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	НД1 Написання та захист історії хвороби
НД2	Інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження тощо) та інструментальних (ЕКГ, ЕхоКГ, ЕФГДС, ФКС, УЗД, рентгенографія, біопсія) методів обстеженн
НД3	Підготовка до практичних занять
НД4	Розбір клінічних кейсі
НД5	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД6	Електронне навчання у системах (Zoom, MIX.sumdu.edu.ua
НД7	Індивідуальний дослідницький проєкт (студентська наукова робота, стаття, тези тощо
НД8	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелам
НД9	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД10	Виконання групового практичного завдання
НД11	Інтерактивні лекції

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	**Дедлайн, тижні**	**Зворотний зв'язок**

МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліниК	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Консультування викладача під час написання історії хвороби	Написання історії хвороби передбачає продемонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікуванн	Написання протягом циклу, захист - відповідно до календарно-тематичного плану	Консультування викладача під час написання історії хвороби з усними коментарями. Здобувач отримує оцінку за написання історії хвороби (5 балів максимум) та захист (5 балів максимум
МФО3 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни	На передостанньому занятті з дисципліни)	Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 6 балів (60% правильних відповідей)

МФО4 Консультування викладача під час підготування індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проєкту
МФО5 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі зі стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначення рівня практичної підготовки
МФО6 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів

МФО7 Розв'язування клінічних кейсів	Кейс-метод дозволяє розкрити та сформувати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об’ємом інформації	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівеня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці
МФО8 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів.	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття
МФО9 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки	Оцінка набутих теоретичних знать із тематики дисципліни.	Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплек	Зворотний зв’язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знать
МФО10 Перевірка виконання практичних навичок	Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.	Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навич	Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання іспиту. Максимальна кількість балів - 20, мінімальна-12

МФО11 Дискусії у фокус-групах	Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботі в команді, вміння обгрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	**Дедлайн, тижні**	**Зворотний зв'язок**
МСО1 Диференційний залік	Складання практично-орієнтованого диференційного заліку. До складання дифененційного заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування, захистили історію хвороби	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів
МСО2 Оцінювання написання та захисту історії хвороб	Написання історії хвороби передбачає демонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.	.Відповідно до календарно-тематичного плану	Студент може отримати максимально 10 балів. 5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист. Мінімальна кількість балів для успішного захисту - 6

МСО3 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знать по завершенню дисципліни.	Згідно календарно-тематичного плану	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)Є допуском до складання диференційного заліку
МСО4 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.На останньому занятті з дисицпліни студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Згідно календарно-тематичного плану	Є обов'язковим для допуску до диференційного заліку. Максимальна кількість балів 20, мінімальна 12
МСО5 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	80 поточне оцінювання Мінімальна кількість балів: 48	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
5 семестр	**200 балів**		
МСО1. Диференційний залік	**80**		
диференційний залік	80	48	Ні
МСО2. Оцінювання написання та захисту історії хвороб	**10**		
захист історії хвороб	10	6	Ні
МСО3. Підсумкове тестування	**10**		

	тестування	10	6	Ні
МСО4. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій		**20**		
	серцево-легенева реанімація	20	12	Ні
МСО5. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки		**80**		
	Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підгото	80	48	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 80. Кількість балів студента вираховується за формулою помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За написання історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Захист історії хвороби: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за історію хвороби студент максимально може отримати 10 бали, мінімально необхідний бал 6. За діагностичне тестування студент отримує максимально 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Обов'язковою умовою допуску до диференційного заліку є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 48 балів під час практичних занять, 6 бали за історію хвороби, 6 балів за тестування та 12 балів за виконання практичних навичок і маніпуляцій. Практико-орієнтований диференційний залік проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний),1 практичне завдання (15 балів) та питання надання невідкладної допомоги (20 балів). Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової робота 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перерахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, компютерних томограм, результатів лабораторних методів дослідження
ЗН3	Комп’ютери, комп’ютерні системи та мережи

ЗН4	Фантоми, муляжі, обладнання симуляційного центру
ЗН5	КНП СЩР "Обласна клінічна лікарня"
ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН7	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Загальна хірургія [Текст] : підручник / В. П. Андрющенко, Я. С. Березницький, А. В. Верба та ін. ; за ред.: Я.С. Березницького, М.П. Захараша, В.Г. Мішалова, В.О. Шідловського. — 2-ге вид. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 344 с. + Гриф МОН. Детальніше
2	Десмургія [Текст] : підручник / М. О. Корж, В. О. Радченко, І. В. Белозьоров та ін. — Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. — 188 с.
3	General Surgery [Текст] = Загальна хірургія : textbook / V. P. Andriushenko, Ya. S. Bereznytsky, A. V. Verba etc. — 2th ed. — Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. — 328 p. + Гриф МОЗ.
4	General Surgery [Текст] : textbook / S. D. Khimich, M. D. Zheliba, V. P. Andryushchenko etc. ; eds. : S. D. Khimich, M. D. Zheliba. — Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2019. — 536 p. + Гриф МОН.
Допоміжна література	
5	Кравець, О.В. 4490 Методичні вказівки до практичних занять із курсу "Загальна хірургія" на тему "Схема написання історії хвороби хірургічного хворого" [Текст] : для студ. медичних ЗВО денної форми навчання / О. В. Кравець, В. П. Шевченко, Г. І. П'ятикоп. — Суми : СумДУ, 2019. — 58 с.
6	Хірургія [Текст] : підручник: у 2-х т. Т.1 : Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі / Р. О. Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович та ін. — К. : Вища шк., 2018. — 784 с.
7	П'ятикоп, Г.І. 4217 Методичі вказівки до практичних занять із курсу "Загальна хірургія" на тему "Хірургічна операція. Підготовка хворих до операції. Догляд за хворими в післяопераційному періоді" [Текст] : для студ. мед. ВНЗ денної форми навчання / Г. І. П'ятикоп, І. Я. Гресько, О. В. Кравець. — Суми : СумДУ, 2017. — 43 с.
8	4323 Methodological instructions on the topic "Care for the Surgical Patients. Nutrition of Patients during Postoperative Period" [Текст] : for students of medical higher schools / A. V. Kravets, G. I. Pyatikop, V. P. Shevchenko, I. Ya. Gresko. — Sumy : Sumy State University, 2018. — 26 p.
9	Introduction to Surgery for Students [Електронний ресурс] / edited by Rebecca A. Fisher, Kamran Ahmed, Prokar Dasgupta. — 1st ed. 2017. — Cham : Springer International Publishing, 2017. — XVII, 416 p. 263 illus., 230 illus. in color.

© Центр інформаційних систем